THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO LIMITED
N. FRIEDLAND, President
542 DUNDAS ST, WEST, Telephone Trinity 6830-6831
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

ענגלאנד וועט האלטען דעם אפמאך מיט די אידען

"איך האב צוטרויען און גלויב אין דאס ענגלישע פאלק, די שטימע פון ענגלישען פאלק איז די שטימע פון באלפור, און ניט די שטימע פון פאספיעלד.

"איך גלויב ניט, אז דאס ענגלישע פאלק וועט איינשטימען מיט דעם וואס פאספיעלד זאגט און טוט. איך גלויב, אז די שטימע פון ענגלישען פאלק איז די שטימע פון באלפור, לאיד דזשארדזש, לארד ראבערט סעסיל און גענעראל סמוטס".

מיט די דאזיגע ווערטער האט ראבי סטיפען וויז כאראקטעריזירט די לעצטע פאסירונגען אין דער ציוניסטישער באוועגונג און די שטעלונג פון דער ענגלישער רעגierונג אין באצוג צו דער נאציאנאלער אידישער היים אין פאלעסטינע.

מיר קאנאדער אידען, וועלכע לעבען אונטער דער בריטישער פאהן, מיר, וועלכע זענען א טייל פון דער גרויסער בריטישער אימפעריע, שטימען פאלשטענדיג איין מיט'ן ראבי סטיפען וויז.

מיר, וועלכע לעבען צווישען און מיט די ענגלענדער, ווייסען אז דאס ענגלישע פאלק באשטעהט ניט פון פאספיעלדס, שיעלדס און טשערטשיל. מיר ווייסען, אז דאס ענגלישע פאלק באשטעהט פון אן עלעמענט, וועלכער דענקט גיכער אין דער ריכטונג פון באלפור און זיין גלייכען.

ניט קיין רעגierונג, נאר דאס גאנצע ענגלישע פאלק האט געשלאסען אן אפמאך מיט'ן אידישען פאלק דאן וועגן ענגלאנד האט איבערגענומען דעם מאנדאט איבער ארץ ישראל און האט זיך פארפליכטעט דורכצופירען די באלפור דעקלעראציע אין לעבען.

רעגierונגען ווערען געבוירען און פארשוואונדען, פעלכער בלייבען דאס ענגלישע פאלק, פונקט ווי דאס אידישע פאלק, וועט בלייבען. זיי האבען אין פעלקער געהאנדעלט, און וועלען ווייטער אזוי האנדלען. די פארמע פון דער האנדלונג און די וועלכע פארהאנדלען פאר די פעלקער, שפילען קיין ראלע ניט.

דער פאקט, וואס אלע אידען פון כמעט איבער דער גאנצער וועלט, האבען אין 1918 צוגעשטימט און פאקטיש געבעטען ענגלאנד, זי זאל איבער־נעמען דעם מאנדאט איבער פאלעסטינע, האט באוויזען און באווייזט וועל־כען צוטרויען דאס אידישע פאלק האט געהאט אין ענגלאנד. ניט אין קיין ספעציפישער ענגלישער רעגierונג, נאר אין ענגלישען פאלק אלס גאנצען, און דער דאזיגער גלייבען איז נאך היינט אזוי פעסט אין גרונט ווי מיט דרייצען יאר צוריק.

די, ביי וועלכע דער גלויבען אין ענגלישער פאלק איז אפגעשוואכט געווארען, איז עס פונקט אזוי צייטווייליג ווי פאספיעלד איז צייטווייליג.

מיר ווילען דערמיט ניט לויבען און זיך אריינלאזען אין גוואלדיגע שבחים פאר'ן ענגלישען פאלק. ענגלאנד, פונקט ווי אלע לעבעדיגע פעל־קער, באנעהמט און קען באנעהן פעלערען; באנעהמט און קען באנעהן עולות דאן ווען אירע אינטערעסען דיקטירען איר אזוי. ענגלאנד האט אבער קיינ־מאל אירע אפמאכען ניט געבראכען.

ענגלאנד'ס טראדיציע איז צו האלטען אן אפמאך. איר לאנגע גע־שיכטע, וועלכע זי האט הינטער זיך, ווייזט עס גאנץ קלאר, און עס איז מער ווי זיכער, אז זי וועט האלטען דעם אפמאך מיט'ן אידישען פאלק.

ניט די אדער יענע רעגierונג, ניט דער אדער א צווייטער פרעמיער פון ענגלאנד וועט באשטימען צי אן אפמאך זאל געהאלטען אדער געבראכען ווערען, דאס פאלק אליין באשטימט, און דערפאר זענען מיר אזוי זיכער, אז ענגלאנד וועט ערליך האלטען דעם אפמאך מיט די אידען.

די נייע הלואה פון דער פראווינציעלער רעגierונג

די פראווינציעלע רעגierונג פון אנטאריא מאכט יעצט א נייע הלואה פון 30 מיליאן דאלאר צו דעקען די חובות, וועלכע זי האט געמאכט אויף קאפיטאלע אויסגאבען.

די הלואה איז איינגעגנעמליך ניט קיין נייע. עס וועט זיין בלויז א בייט פון אלטע אויף נייע באנדס, פונקט ווי די פעדעראלע רעגierונג האט עס געטאן מיט א וואך צוריק.

ווען האנאריבעל פריס, דער יעצטיגער אטורני דזשענעראל, איז געווען דער פראווינציעלער טרעזשורער, האט ער אויסגעארבייט א פלאן, לויט וועלכען די פראווינץ זאל באצאלען אלע אירע חובות אין צייט פון 40 יאר. פאר דעם דאזיגען צוועק האט די פראווינציעלע רעגierונג דאן גע־גרינדעט א רעזערוו פאנד, אין וועלכען יעדעס יאר ווערט אריינגעלייגט א געוויסע סומע. אין לויט דעם פלאן וועט דער פראווינציעלער חוב באצאלט ווערען. גלייכצייטיג אבער ווערען אלטע חובות פעליג און די פראווינציע־לע רעגierונג מוז פון צייט צו צייט אונטערנעהמען נייע ארבייטען, איבער־הויפט אין דער יעצטיגער צייט פון עקאנאמישען קריזיס.

און צו דעקען די דערמאנטע חובות און די אויסגאבען — די פאר קאפיטאלע ארבייטען, ווערט די הלואה געמאכט.

ווי געזאגט, איז די יעצטיגע הלואה פון דער פראווינץ כמעט אויף דעם זעלבען אופן, ווי די הלואה, וועלכע איז געמאכט געווארען פון דער פע־דעראלער רעגierונג, מיט דעם איינציגען אונטערשייד, וואס די פעדעראלע רעגierונג האט בלויז געביטען נייע באנדס אויף די אלטע און די פראווינץ וועט אויך פארקויפען באנדס פאר געלט צו אזעלכע, וועלכע האבען ניט קיין אלטע באנדס צו בייטען.

די נייע פראווינציעלע הלואה איז אויף פערציג יאר און וועט אריינ־ברייגען איבער פיער פראצענט.

דער פינאנציעלער צושטאנד פון דער פראווינץ אנטאריא איז א סאַ־ליידער. די באנדס פון דער פראווינץ זענען א וואונדערבארער אינוועסטמענט. זיי זענען אין דענאמינאציעס פון 1000 דאלאר, דאס מיינט, אז ווייניגער איי־דער א טויזענט דאלאר באנד, קען ניט געקויפט ווערען, און פאלגליך זענען די באנדס ניט זעהר פאפולער צווישען דעם אלגעמיינעם עולם ווי עס זענען געווען די אנדערע באנדס פון דער פעדעראלער רעגierונג, וועלכע זענען געווען פון 50 דאלאר און העכער. דער אינוועסטמענט אין די פראווינציעלע באנדס איז א זיכערער און א פראפיטאבעלער.

עס איז קיין צווייפעל ניט, אז די פראווינץ וועט ניט האבען קיין גרויסע שוועריגקייטען צו באקומען די דרייסיג מיליאן דאלאר, אין וועלכע זי נויטיגט זיך. דאס האט באוויזען די לעצטע פעדעראלע הלואה וועלכע איז געווען אזא דערפאלגרייכע. און אויב מען זאל נעמען א ביישפיל פון יענער הלואה, וועט די פראווינציעלע הלואה זיין א דערפאלג.

וואס איך הער און זעה אין ארץ ישראל

פון א פארטרעטער (תל אביב).

ווי האלט עס מיט דעם אראנזשען עקספארט אין ארץ ישראל? — דער ערשטער מאי אין לאנד. — תל־אביב'ער פייער־לעשער ראטעווען אן אראבישען קווארטאל בעת א שרפה אין יפו. — בילדער אויסשטעלונג פון טאלאנטפולען מאהלער יעקב צוקער אין ירושלים. — ל"ג בעומר אין תל אביב.

אן אינטערעסאנטען באריכט האט פארעפענטליכט פארגיגע וואך די היגע פיליע פון דער באקאנטער בארקליים באנק וועגען דער ציטראס־פראגע אין ארץ ישראל. לויט דעם דאזיגען בעריכט זעהען מיר, אז דער אראנזשען עקספארט האט אין דעם קומענדיגען סעזאן זעהר גוטע אויסזיכטען. אויפ'ן אייראפעאישען מארק. ביים סוף פון היי־יעהריגען סעזאן איז דער פריין פון דעם ארץ ישראל'דיגען אראנזש געשטיגען בין 19 שילינג פער קעסטעל אין ענגלאנד. די פארערונג אויף די דאזיגע ארץ ישראל'דיגע פרוכט וואקסט אויף דעם וועלט־מארק פון טאג צו טאג און נאכקומענדיג דיעזער פאר־ארדענונג ליפערט ארץ ישראל יערעס יאהר א גרעסערע קוואנטום פון דיעזער פרוכט.

די פאכמענער רעכענען, אז שוין היי יאהר וועט ארץ ישראל קענען ליפערען 4 מיליאן קעסטלאך אראנזשען, ד. ה. אלאז 1 מיט א האלבען מיליאן מעהר ווי דאס לעצטע יאהר.

ווי איך בין אינפארמירט האבען זיך לעצטענס פאראייניגט די אידישע און אראבישע הויפט־עקספארטען און צוליעב דעם האבען די שיפס געזעלשאפ־טען געמוזט מאכען פארשיעדענע פאר־לייכטערונגען ביים עקספארט פון די ארץ ישראל'דיגע אראנזשען.

א באזונדער גרויסען ערפאלג האט נעהאט דאס יאהר דער פאלעסטינער גרייפ־פרוכט. דעם דאזיגען פרוכט האט מען ערשט ניט לאנג אנגעהויבען צו פאקאנצען אין ארץ ישראל. די פריישען פאר'ן פאלעסטינער גרייפ פרוט זענען העכער ווי פאר די פלאריד'ער גרייפ־פרוט, וועלכע זענען זעהר בעריהמט מיט זייער גוטער קוואליטעט. די אגענטען פון די גרעסטע ענגלישע פירמעס ערקלערען, עפענטליך אין זייערע באריכטען אז דער "פיינסטער און דער באליעבטסטער גרייפ פרוט אין דער ארץ־ישראל'דיגער".

דער ערשטער מאי איז היי־יאהר אדורך גאנץ רוהיג אין לאנד. די היגע ארבייטער פארטיי "הסתדרות־התעובדים" האט בעשלאסען, ווי תמיד, ניט צו מאַ־כען קיינע דעמאנסטראציעס אויף דער נאס. עס איז פארגעקומען ווי אלע יאהר א רוהיגער ארבייטער יום טוב אהן פוסטע אויסרופען און אהן בלוט פארגיסונג.

אין תל אביב האט זיך דער ערשטער מאי אנגעהויבען. אזוי ווי אלע אידישע יומים טובים א טאג פריהער אין אוועגט, אלע ארבייטער אנשטאלטען אין שטארט זיינען געווען פייערליך אילומינירט און בעצירט מיט פאסיגען אויפשריפטען. עס זענען אנגעקומען א סך געסט ארבייטער יונגענד פון די ארומיגע קאלאניעס. מען האט זיך ברחבות'דיג ארומגעשפאצירט. אין אויסגעפיצטע יום־טוב'דיגע קליידער איבער די נאסען.

פרייטאג נאך מיטאג דעם טאג פון ערשטען מאי זענען זיך צוזאמענגעקומען די ארבייטער מיט זייערע פאמיליעס אין בית עם. אויף דער עסטראדע האבען גע־שען געטרעטען די הענט פון דעם קינסטלער, פון וועלכען זיי האבען דער־לעבט אזא גרויסען נחת.

יעקב צוקער איז געקומען קיין ארץ ישראל אלס 14 יעהריגער איינגעל נאך פאר דער מלחמה.

א יאהר האט ער געארבייט אין די קאלאניעס און שפעטער איז ער אריין אין בצלאל. נאך'ן ענדיגען די דאזיגע שולע איז ער אריינגעטראטען אין דעם אידי־שען לעגיאן. שפעטער האט ער שטודירט אין דער פאריזער קונסט אקאדעמיע.

אין אינטערעסאנטען עפיזאד האט ער בייגעוואוינט ביים אריינקומען קיין אמעריקע.

ער איז פארהאלטען געווארען אין עלים־אייל אנד, און פאר גרויס פאר־צווייפלונג וואס מען וויל איהם ניט אריינלאזען אין דעם גאלדענעם לאנד האט ער אנגעהויבען צו מאהלען די טי־פען פון די עמיגראנטען.

דער אינספעקטאר האט אויפגעפאסט אויף די אינטערעסאנטע סקיצעס און גע־בעטען דער מאהלער זאל איהם אויך פארטרעטירען. און דאס האט געעפענט די טוירען פון די ווייטער סטייטס פאר דעם יונגען קינסטלער.

די אמעריקאנער צייטונגען זיינען דאן געווען פול געווען מיט דער סענזאציע וועגען דעם "יונגען ארץ ישראל'דיגען מאה־לער, וועלכער האט אריינגעמאהלט זיין וועג קיין ניו יארק".

יעקב צוקער האט שוין בעוויזען צו בעזוכען פיעל לענדער אויף דער וועלט.

מיט בעגייסטערונג האט ער שטודירט אין איטאליען די בילדער פון די קינסט־לער פון דער רענעסאנס־עפאכע. זיינע בע־ליעבטע וועג־ווייזער אין קונסט זיינען די מייסטער ווי לעאָנאַרדאַ דא ווינצי, רי־בענס און דער רעמבראנדט. מען פיהלט אין זיינע בילדער די קולטור פון דער פארי־דער שולע.

איינינע ווערק זיינע דערמאהנען די פלעמישע קינסטלער. זיינע ארץ ישראל־בילדער זיי געדריקט די הענט פון דעם שעוועטע פייער און אבצוראטעווען צענד־ליגע געבייודעס פון דעם דאזיגען אראַ־בישען קווארטאל.

איך בין גראדע געשטאנען דערביי און איך האב צוגעזעהן מיט וואס פאר אן אנערקענונג דער אראבישער עולם האט זיך צוגעקוקט צו דער רעטונגס־אקציע פון די פרייוויליגע אידישע פייער־לעשער. מוסולמענישע זקנים האבען ניט אויפגע־הערט צו בעשיטען אונזערע העלדישע פייער־לעשער מיט די "קאטאר־הייראק" (ראנק אויסדרוקען). טיעף געריהרט פון דער דאזיגער סצענע פון מענשליכער אפ־פערווילינקייט און הילף.

היינטיגע וואך איז פארגעקומען אין ירושלים די עפענונג פון אן אינטערעסאנ־טער בילדער־אויסשטעלונג פון דעם טאַ־לאנטפולען אידישען מאהלער יעקב צו־קער. דער יונגער קינסטלער קומט פון אמעריקע און פון פראנקרייך.

דארט זיינען זיינע בילדער אויסגע־שטעלט און אפגעקויפט געווארען פון די גרעסטע און וויכטיגסטע גאלעריין פון ניו יארק און פאריז. אין ארץ ישראל זיצט ער שוין זייט א האלב יאהר, רייזט ארום און מאהלט דאס לאנד און יעצט פאר זיין אבפאהר קיין פאריז ווייזט ער פאר אונזער פובליקום די פרוכט פון זיין אר־בייט.

יעקב צוקער איז ניט דאס ערשטע מאל אין ארץ ישראל.

זיין ערשטע בילדונג אלס מאהלער האט ער באקומען טאקע אין ירושלים אין בצלאל.

צו זיין אויסשטעלונג אין דעם בצלאל מוזיי זענען געקומען זיינע אמאהליגע לעהרער און מיט טרעהרען אין די אויגע דינע בילדער אטעמען מיט טיעפער ליעבשאפט צום לאנד מיט'ן געפיהל וואס איז ביי איהם געשטארקט מיט זכרונות פון די קינדער יאהרען, וועלכע ער האט דא פארבראכט.

אן אוצר פון קאלירען זעהען מיר אין זיינע בילדער פון אלט־ירושלים, פון דעם אראבישען אויבסט־מארקעט און די קאפעען, די שמאלע געוועלבטע געסלאר, וואו עס דרימעלט מאהלערייש דאס לע־בען פונ'ם עקזאטישען אריינענט.

שטימונג־פול זיינען די לאנדסמאנ־שאפטען און טיפען פון דעם נייעם און אלטען אידישען ישוב.

די אויסשטעלונג פון יעקב צוקער האט צוגעצוינען א גרויסען עולם פון קרייזען פון ירושלים ישוב, וועלכער איז געווען דאנקבאר דעם מאלער דערפאר וואס ער האט פאר זייערע אויגען ענט־דעקט דעם רייץ און די וואונדערבארע שעהנהייטען פון אונזער לאנד.

עס איז היינט ביי אונז ל"ג בעומר. דער דאזיגער יום טוב וואס איז פריהער געפיערט געווארען אין לאנד בלויז דורך'ן אלטען ישוב איז לעצטענס געווארען אויך דא דער יום טוב פון דער יונגער.

אין תל אביב מארשירען איבער די גאסען גרופען־וויז די שוהל קינדער מיט דעם ערשטען בוים אין די הענד. עס שפילט דער ארקעסטער פון די פייערלעשער און עס מארשירען מיט געזאנג די סקאוטס, וועלכע געהען פאראויס פאר דעם צוג עס איז אוועגט. אין בעשטימטע, פרייע פעלצער פון דער שטאדט ציהט אן די יוגענד שייטערען און מען טאנצט אן פרעהליכע "הוירה". די לעהרער פאסען אויף אויף דער ארדענונג. דער ארקעסטער שפיעלט פרעהליכע נגונים, און דער טוי־זענטסקעפיגער עולם ארום ווערט מיטנע־ריסען מיט דער קינדערשער שמחה.

די הויפט פייערונג פון ל"ג בעומר קומט פאר ווי אלע יאהר אין מירון, דארט פאהרט מען זיך צונויף ספעציעל פון גאנצען האנד, כדי צו זעהן די טענץ אין שיין פון די ברענענדע אויל־טעפ אויפ'ן קבר פון רבי שמעון בר יוחאי.

אידישע ארבייטערין באגעהט זעלבסטמארד צוליעב גויט

פון וואַרשאַ מעלדעט מען וועגען א שויידערליכען זעלבסטמארד:

אויף מילא נאס, אין דער וואוינונג פון איטע טייטעל, האט זיך א לענגערע צייט געוואוינט אלס סוב לאקאטארקע א געוויסע גאלדע קאהאנע, א טריקאטאזש ארבייטערין. דאס פריילין איז לעצטענס געבליבען אהן ארבייט, דערצו איז זי קראנק אויף שווינדזוכט.

די טעג אין דער פריה ווען פרוי טייטעל איז אריין אין קיך, האט זי דער־שפירט א שטארקען ריח פון גאז. אויף דער ערד איז געלעגען אהן סמנים פון לעבען איהר סוב לאקאטארקע. דער דאק־טאר פון דער גיכער הילף האט פעסטגע־שטעלט, אז קאהאנע איז שוין טויט.

מיט דער לויה האט זיך פארנומען די „חסד של אמת".

עס האט די זון מיר דערציילט

(ליד)

פון יהושע אלטמאן.

עס האט די זון מיר היינט דערציילט,
אז ס'איז פאראנען נאך א וועלט,
אז לעבען זינגט אויף וואלד און פעלד,
אז לעבען ברויזט, אז שפע קוועלט.

זיינען גאסען לאנגע טרונעס
און בוימער זיינען שווארצע ליכט;
איז יאמער אויצט מיין געזאנג
און שווארצער הספד — מיין געדיכט.

האט די זון מיר היינט דערציילט
פונ'ם לעבען, וואס געניסט,
פון בלויען הימעל אויף גרינער ערד . . .
איז די די שטאדט מיר פארמיאוסט,

וואו מענשען־ביינער פוילען, פאלען
אין שפאן, און פיין טאג זיי נאכט,
וואו אין שאטען לויערען טויטען,
וואו זאט איז יענער, וואס ער לאכט.

האט די זון מיר היינט דערציילט
פון בלויע טייכלאך, וואס מורמלען שטיל,
פון גרילען, זשאבעס צווישען גראזען,
וואס לייענען קריאת־שמע מיט געפיל.

איז מיאוס מיר געווארען דער שטאדטישער אוועגט,
איז מיאוס מיר געווארען די פארטשאדענדע רו;
זוך איך אן אויסוועג און קען נישט געפינען,
וואו איז די מיר? זאגט מיר, וואו?!

ווי אזוי א. שטיינבערג איז פארמשפט געווארען צום טויט

שטיינבערג ווערט ווידער ארעסטירט, דאס מאל שוין אויף קלאגע פון מארד. — די אומ־שטאנדס באווייזען. — דער רעוואלווער פון וועלכען די קויל איז אויסגעשאסען געווארען אין גאלדבערג'ס קאפ. — שטריק ווערט איינגער ארומגעצויגען ארום זיין האלז.

פון שמש

ווען די פאליציי האט געפונען דעם טויטען, האלב־צובערענטען קערפער פון סעם גאלדבערג, האט זי גוט פארצייכענט די פאזיציע, און וועלכער דער טויטער איז געווען, ווייל דאס איז געווען זעהר וויכטיג פאר איהר ווייטערער אונטערזוכונג.

דער טויטער איז געווען אין א זיצענדער פאזיציע מיט'ן פנים צום פענס־טער. זיין לינקע האנט איז געווען ביים לינקען שלייף פון קאפ. פונקט ווי ער וואלט א כאפ געטאן מיט'ן האנט אויפ'ן פלאץ וואו די קויל האט איהם א בריה געטאן, אבער ער האט זיך ניט גערירט פון ארט.

קלאר איז געווען פאר דער פאליציי פון דעם טויטען'ס זיצענדיגער פאזיציע, אז ער איז מאמעטאל געבליבען טויט, ווייל, וואלט ער זיך געווען א חויב גע־טאן, וואלט מען איהם צוריק ניט געקענט אריינזעצען אין שטול ביים דעסק און צו־ליגען די האנט צום קאפ.

קלאר איז אויך געווען, אז דער מארד האט באגאנגען א מעגש, וועלכען גאלד־בערג האט געקענט און פאר וועלכען ער האט קיין מורא ניט געהאט, ווייל פון אלע עדות וואס די פאליציי האט אויסגעפרעגט האט מען פעסטגעשטעלט, אז דער מארד איז באגאנגען געווארען אין דער צייט, ווען דער ארבייטער איז ארויס פון מצב־פלאץ, דאס הייסט, פינף א זייגער פאר־נאכט, ביז דער מאן האט באמערקט דאס פייער און גערופען די פייערלייט, נאך זעקס. אויב א פרעמדער מענש וואלט דאן אריין אין פלאץ, וואלט גאלדבערג זיכער געווען געווארען אין שליף, נאר אין אן אנדער טייל פון קערפער.

דער ערשטער מאן, וועלכער דער טויטער איז געווען, איז גאלדבערג, איז דערשאסען גע־וואָרען פון אן אינוויינגסטען מענשען, אדער לכל הפחות פון זיינעם א גוטען באַ־קאנטען, און זי האט זיך דאריבער וויי־טער גענומען צו שטיינבערג'ן.

שטיינבערג האט געהאלטען אין איין טענה'ן, אז ער ווייסט ניט פון וואס צו זאגען, אז ער איז אוועק פון מצבה פלאץ 5.30 פארנאכט און האט אין פלאץ אי־בערגעלאזען גאלדבערג'ן, ווייטער ווייסט ער פון קיין זאך ניט און האט ניט גע־זאגט, דאס שטיקעל בליי, צו אן עקס־פערט, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז דאס שטיקעל בליי איז אן אויסגעשאסע־נע קויל, פון דעם, און ניט פון קיין אנ־דער רעוואלווער. דער עקספערט האט עס באוויזען דורכדעם, וואס ער האט איבער־ציינט, אז יעדער רעוואלווער און יעדער ביקס דריקט אפ א געוויסען צייכען אויף דער קויל, וועלכע ווערט אויסגעשאסען.

נאך דעם דאזיגען אנאליז, איז פאר דער פאליציי פארבליבען צו געפינען צו וועמען באלאנגט דער געפונענער רעוואל־ווער?

רעוואלווער פיהרט צו שטיינבערג'ן

לאנג האט דער פאליציי גענומען צו זוכען, אבער זי האט געפונען עדות, וועל־כע האבען געשוואוירען, אז זיי האבען דעם געפונענעם רעוואלווער געזעהן ביי שטיינבערג'ן, און ניט נאר האבען זיי דעם רעוואלווער געזעהן, נאר זיי האבען עס אין די הענט געהאלטען.

ווען די פאליציי האט שוין דאס גע־וועזן, אז גאלדבערג איז דערשאסען גע־וואָרען פון אן אינוויינגסטען מענשען, אדער לכל הפחות פון זיינעם א גוטען באַ־קאנטען, און זי האט זיך דאריבער וויי־טער גענומען צו שטיינבערג'ן.

שטיינבערג האט געהאלטען אין איין טענה'ן, אז ער ווייסט ניט פון וואס צו זאגען, אז ער איז אוועק פון מצבה פלאץ 5.30 פארנאכט און האט אין פלאץ אי־בערגעלאזען גאלדבערג'ן, ווייטער ווייסט ער פון קיין זאך ניט און האט ניט גע־זאגט, דאס שטיקעל בליי, צו אן עקס־פערט, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז דאס שטיקעל בליי איז אן אויסגעשאסע־נע קויל, פון דעם, און ניט פון קיין אנ־דער רעוואלווער. דער עקספערט האט עס באוויזען דורכדעם, וואס ער האט איבער־ציינט, אז יעדער רעוואלווער און יעדער ביקס דריקט אפ א געוויסען צייכען אויף דער קויל, וועלכע ווערט אויסגעשאסען.

נאך דעם דאזיגען אנאליז, איז פאר דער פאליציי פארבליבען צו געפינען צו וועמען באלאנגט דער געפונענער רעוואל־ווער?

רעוואלווער פיהרט צו שטיינבערג'ן

לאנג האט דער פאליציי גענומען צו זוכען, אבער זי האט געפונען עדות, וועל־כע האבען געשוואוירען, אז זיי האבען דעם געפונענעם רעוואלווער געזעהן ביי שטיינבערג'ן, און ניט נאר האבען זיי דעם רעוואלווער געזעהן, נאר זיי האבען עס אין די הענט געהאלטען.

די דאזיגע עדות האבען דערגאנג דעם האט, האט מען זיך גענומען זוכען דעם רעוואלווער. "אז מען זוכט געפינט מען" — זאגט א גלייכווארט. אין דעם פאל איז עס געווען אויסגעהאלטען.

צוויי דעטעקטיווס האבען זוכענדיג אין יארד, געפונען א רעוואלווער, וועל־כער איז געווען זעהר אן אלטער. אין דאזיגען רעוואלווער האבען געפעהלט צוויי קוילען. מען האט אוועקגעשיקט די אויסגעשאסענע קויל, אדער בעסער גע־זאגט, דאס שטיקעל בליי, צו אן עקס־פערט, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז דאס שטיקעל בליי איז אן אויסגעשאסע־נע קויל, פון דעם, און ניט פון קיין אנ־דער רעוואלווער. דער עקספערט האט עס באוויזען דורכדעם, וואס ער האט איבער־ציינט, אז יעדער רעוואלווער און יעדער ביקס דריקט אפ א געוויסען צייכען אויף דער קויל, וועלכע ווערט אויסגעשאסען.

נאך דעם דאזיגען אנאליז, איז פאר דער פאליציי פארבליבען צו געפינען צו וועמען באלאנגט דער געפונענער רעוואל־ווער?

רעוואלווער פיהרט צו שטיינבערג'ן

לאנג האט דער פאליציי גענומען צו זוכען, אבער זי האט געפונען עדות, וועל־כע האבען געשוואוירען, אז זיי האבען דעם געפונענעם רעוואלווער געזעהן ביי שטיינבערג'ן, און ניט נאר האבען זיי דעם רעוואלווער געזעהן, נאר זיי האבען עס אין די הענט געהאלטען.

די דאזיגע עדות האבען דערגאנג דעם

גאנצען ענין וועגען דעם רעוואלווער און זיין אנגעהעריגקייט צו שטיינבערג'ן אויסגעבראכט ביי די פראצעסען, ווען עס איז גע'משפט געווארען פאר'ן מארד פון סעמועל גאלדבערג.

פלעכטענדיג די קייט פון באוויזען וועגען שטיינבערג'ן, האט די פאליציי אויך געפונען אין שטיינבערג'ס הויז א פאר „אווערעלס" (אויבער־הויזען) וועלכע מען טראגט צו דער ארבייט). די "אווערעלס" זענען געווען פייכט ו.ען די פאליציי האט עס געפונען. זיי זענען געהאנגען הינטער אן אלטען מאנטעל אין א זומער הויז, און ווען פראפעסאר ראדזשעערס, דער בעמי־קער פון טאראנטאר אוניווערזיטע האט די "אווערעלס" אנאליזירט, האט ער אויף זיי געפונען מענשליכע בלוט־פלעקען.

ביים פראצעס האבען די געפונענע "אווערעלס" געשפילט א וויכטיגע ראָ־ליע.

אויף די אויסגערעכענטע און אנ־דערע באוויזען האט די פאליציי אנגעהויר־בען צו בויען די אנקלאגע געגען שטיינ־בערג'ן. איהר האט אבער נאך געפעהלט א וויכטיגער ריינג אין דער קייט צו לייד־זען די מארד געהיימניס. דאס איז גע־ווען צו געפינען א מאטיוו פאר דעם מארד, ווייל דער מערדער האט דאך זיכער געהאט א מאטיוו. מען דערמארדעט דאך ניט קיין מענשען אהן שום אורזאכען.

צו געפינען א מאטיוו, האט די פא־ליציי שוין ניט אזוי שווער געדארפט אר־בייטען. עס האט זיך גרינג ארויסגע־קלאנגען.

בי דאזיגע עדות האבען דערגאנג דעם שטעלט, אז צוליעב דעם וואס דאס גאנצע געשעפט איז געווען א פאמיליען ענין: פעטערס, פליטמענטשיקס און ברידער, זע־נען געווען שותפים. דאס געשעפט איז ניט געווען גלענצענד און עס האט שוין געהאלטען דערשאלטען שטיינבערג'ס גלענצענד־ן שם. מען דערמארדעט דאך ניט קיין מענשען אהן שום אורזאכען.

צו געפינען א מאטיוו, האט די פא־ליציי שוין ניט אזוי שווער געדארפט אר־בייטען. עס האט זיך גרינג ארויסגע־קלאנגען.

בער שלום ביי דער פאליציי איז גע־